

imao hrabrosti da gleda, i zašao je negde na pola predstave i uputio se prema kući, kroz veliki, neosvetljeni park. Iz jednog njegovog dela, nešto dalje od glavnih staza, dopirali su glasovi. Prikrao se sasvim blizu, i mada nije video sve (samo koleno) znao je o čemu se radi. Po spletu dva tela kapala je gusta melasa noći...

Nedeljom, o praznicima, u prelazna godišnja doba, kada nije bilo ni suviše hladno ni suviše toplo, odlazio je sa dedom na hipodrom. Dok su se tiskali kroz gužvu, privijao se uz starca. Njegova dečićka ruka gubila se u velikoj, još snažnoj staraćkoj šaci. Prolazili su pored velikih štala. (Otuda je dopiralo rzanje i trpki miris konjskog znoja i mokraće.) Kupovali su karte, zastajali pored kladića, ulazili kroz kapiju. Ispred njih se širio veliki kružni prostor, bez ljudi, bez trave, bez išega, veliki nenađeni prostor, kojeg je trebalo ispuniti figurama propetih, usajenih životinja. Ljudi su pristizali sa svih strana, mahali, smeiali se, uzvikkivali. Nije čuo njihove pojedinačne glasove, sve se stapalo u ogromni, nerazgovetni šum. Reči su se gubile u uskomešanoj gomili, a on je pamio samo prazne gestove, otvaranje usta (kao da hvataju vazduh), mene uzvika odobravanja i negodovanja. Publika je pojačavala svoj huk kada su životinje, sa uspravljenim jahačima na leđima, postepeno dolazeći iz dajline, poput tačaka što se sve više i više uvećavaju, pristizale ispred glavne tribine, pri čijem su vrhu, u poslednjem redu, videvši sve ispod sebe, sedeli on

i deda. (Na određenoj daljini čovek i konj liče na neobičnu skulpturu, sklopjenu od dva srasla tela. Potom se, primicanju, postepeno počinje razaznavati odvojenost jahača od životinje.)

Masa je hučala. Taj kakofonični hor, u kojem je svako govorio za sebe, a opet se to slivalo u jedan zvuk, činio ga je plašljivim i on se, među tolikim sveznim, osećao usamljenim, kao u vlastitoj sobi, pretrpano starim nameštajem.

Na trke su prestali da odlaze posle jednog neprijatnog dogadjaja, koji je sa godinama, umesto da tone u zaborav, postajao sve jasniji. U gužvi pred ulazom starac se bio za kratko izgubio (valjda je zaboravio da kupi karte), i on se uplašeno osvrtao unaokolo. Ne znajući da li da čeka u mestu, tu gde je ostavljen, ili da potraži dedu, zbijen, prišao je dežurnom čuvaru koji se, pripit, klatio i pokušao da ga nešto upita. No, umesto da on izgovori svoju rečenicu, čuo je pitanje koje će zauvek zapamtiti — *ko si ti?* (Čutanje je, nije znao šta da odgovori, jer više nije bio siguran ni u jednu reč.) Kada se okrenuo da ode, ruka čoveka u uniformi se podigla i završila na njegovom potiljku. Zateturao je, ali nije pao. Okružili su ih, i sve se za tren utišalo, gotovo do neprijatne, *ispunjene* tišine. Ubrazo je, međutim, iz skamenjenog tela publike provalio žagor. Sve se nastavljalo, kao da se ništa i nije dogodilo. Stajao je, dok se krug oko njega praznio, i nije video starca kako mu prilazi. U prazninu, podno njegovih stopala, padale su krupne, slane suze...

Kada se sasvim oslobođio polusna, pomislio je kako bi bilo dobro da izade i udahne malo svežeg, oštrog vazduha. Napolju je već uveliko bio dan i on je, sa uzglavlja, kroz rasvetljeni prozor, u daljinu video deo neke visoke, crne šume. Ali, ostao je da još dugo leži u postelji. Nije bilo potrebno da posebno napreže sluš da bi čuo isprekidano disanje i razgovor iz susedne sobe. Sagovornici su se prepričali, pominjali neku nesreću (broj mrtvih nije zapamatio), žena je govorila *nemoj*, i svada je polako rasla, bližeći se tački raspada. Onda je opet čuo onu rečenicu iz polusna, tri kratka, ispraznjena sloga, i mada je znao da se to pitanje na njega u ovom slučaju sigrano ne odnosi, nije mu bilo svejedno.

Ošamućen, strčao je niz stepenice, ostavio novac na stolu (starica se nije pojavljivala), seo u automobil i vratio se u grad. U prevedečerje opet je stajao kraj prozora. Dan je bio lep, jedan od onih blistrih, prozračnih dana (nije znao koje je doba), i on je, sa mesta na kojem se nalazio, pogledom, kao na bioskopskom platnu, mogao obuhvatiti gotovo sve ulice, bedem, i reku u daljinu. U kupatilu, pod tušem, orošen kapima, nije mislio ni na šta. Telo mu je bilo nekako neosetljivo, tuđe, premoreno dodirima. Krv iz nosa kapala je, u ravnomernim intervalima, na belo, glatkoto dno kade, slično sceni ubistva iz onog davnog filma, samo što sada nije bilo nikoga da podigne nož i sve to mrcvarenje vremena, uključujući i ono porazno pitanje, jednom zauvek okonča.

klon

slobodan radošević

Nakon još jedne neuspješne potere, umoran i ožđeo, poželeaf da se okrepe. Noć se spušta nad Megapolisom. Uronivši u ljubičastu svetlost, učoh u Prostorije. Svuda unaokolo širio se metež i dreka replikanata. Spavačice su nečujno klizile polumrakom. Njihova tela bila su predivna, izuzetna u svojoj projekciji idealnih razmara, plod izrade duge pet vekova, uzrokovane »kugom Y hromozoma«, strašnom genetskom katastrofom koja je skoro uništila rasu planete. Primitivnim metodama ondašnjih genetičara, greškom je proizведен soj virusa, uništitelja Y hromozoma, koji se otrognuo kontroli. Strahovita zaraza širila se brže od panike, uništavajući milione žena. Te 3300. godine, suočena sa potpunim istrebljenjem, Megafederacija odobrava povratak na planetu sledbenicima Klona i proizvodnju žena — replikanata, koje će omogućiti razmnožavanje. Oni koji dolaze treba da znaju da mi nismo ti koji su nekada živili na ovoj planeti. Mi smo nova rasa, čije je širenje potpomognuto kobnom greškom. Pravi predstavnici nekadašnje rase bile su žene-nakaze smeštene u Evropi, prastaroj četvrti Megapolsa. To područje vekovima je već žarište najvećih pobuna protiv Federacije, najdvljija i najčuvanja oblast Grada. Poslednje žene ostavljene su tu, prepustene izumiranju i nakanosti, okružene najvećim merama bezbednosti koje je Federacija ikada preduzela. Ipak su preživele, vođene srahoštivim instinktom samoodržanja, krećući se iz jedne pobune u drugu, predvedene svojim legendarnim vodama, poput Pramajke Gumme koja ih je vodila u osvajanje Tajne Klona, što im je omogućilo da i pored svih mera održe svoj reprodukcioni nivo.

Proizvodnja replikanata suočava našu civilizaciju sa još gnušnjim opasnostima, degenerišući rasu. Šada već i replikanti proizvode replikante, korišteci ih za najodvratnija iživljavanja i zadovoljstva. I oni su bili bića, malo ukočenijeg pogleda, ali ipak bića, i tolerisanje njihove autonomije, nakon što su se otigli kontroli, bila je cena koju je Federacija morala da plati za naš opstanak. Prostorije Saveza

ljubavi bile su prepune ovih čudovišta sličnih nama, ali to nismo bili mi...

Poželeaf da se opružim pored holografskog ogledala, dok me je kao senka pratila Adroga, bleđa, beskrajno lepa, kao i sve replikantkinje. *Aš Ju je ostavio u baru, gde je ja — posle više meseci — nađoh.* Holo manipulator je stvarao iluziju nekog gadnog starca iz drevnih vremena, velikog razmaka između nosa i gornje usne, odvratno bele kose. Nije imao više od devedeset godina, a izgledao je tako jezivo star dok je izgovarao reči, verovatno svojih zapisa:

KADA SAM U KROČEVOJ KNJIZI PROČITAO PRIĆU
O RATNIKU, OBUZELA ME JE NEKA DRSKA
UZNE —
MIRENOST A IMAO SAM UTISAK KAO DA SE RA
ZLICITIM PUTEVIMA VRAČAM NEČEMU ŠTO JE
VEĆ
BILO MOJE. U JEDNOM TRENUTKU PROHUJAŠE
KROZ
MOJU SVEST...

Starac je sve više zagonetao i ja poželeaf da se uvučem. Zagledah se u holo-ogledalo, posmatrajući zastrašujuće lice divljaka koji me je privlačio.

Morao sam ući u Biblion, centar predanja koja su bila zabranjena prvih nekoliko vekova, pošto je Federacija, nakon katastrofe, odlučila da sve proizvode ljudskoguma pretvoriti u impulse i skloni ih na nedostupno mesto koje bi kontrolisala veštacka inteligencija. Ova se zabrana održala svega stotinak godina, a onda, pošto je opasnost prošla i moć Federacije dovedena do takvog stupnja suprotnosti u kojoj se sva većom moći javljala potpuna nezainteresovanost i neosetljivost na nju, pojavile se prvi probiljači naredbi za prolaz kroz kanale.

Kada je proglašeno da se u Biblionu nalaze sve knjige, prvi utisak bio je utisak bezumne sreće. Ljudi se osetiše gospodarima nekog netaknutog i tajnog blaga. Nije bilo ni lične ni svetske teškoće čije jasno rešenje ne bi negde bilo dato: u nekom šestougaoniku. Svet je bio opravдан, svet je odjednom zavladao bezgraničnim razmerama nade. U to vreme mnogo se govorilo o opravdanju: knjige o odbranama i proročanstvima, koje su zauvek opravdavale postupke svakog čoveka na svetu i obezbeđivale njegovu budućnosti čudesne tajne. Za neobuzdanom nadom dode, kao što je to prirodno, preterana potištenost.

Onoga trenutka kada su uvideli da u holočijske kanale Centralnoguma, nosećeg bića Biblionu, mogu da prodru samo probijaci programa, a to se moglo postići jedino godinama uporne dovitljivosti većina ljudi zauvek napusti to irritirajuće i besplodno zadovoljstvo. Ja sam bio jedan od retkih koji nisu odustali. Potpuno otrovan radoznalošću, daima bih pokušavao da prodrem kroz kanal. Sada kada je Grad postao isto što i Federacija, kada su gradevine istisnule prirodu koja je isčezla poput sni, kada skupljamo mokraču, izmet i leševe replikanata i Klona, čineći ponovo od svega toga — sistemom reciklaže — novu vodu, vazduh, energiju i hranu za naš opstanak, Biblion je postao moja najveća radost.

Ovoga puta imao sam i sreće, susrevši se sa Adrogom, jednom od najčuvnijih Hakera. Krećući se za njenim predlivnim telom, odjednom shvatih da

upravo ta bića, lepota proizvedene po svim standardima Federacije, tako ograničenog trajanja, jer im je, za razliku od nas, usud dodelio tek jedan život u odnosu na naših bezbroj – od Kiona do Kiona istog zmetnog bića – razumeh da upravo od njihovog postojanja zavisi rađanje Klonova. Naše davne mongoloidne žene postale su nam najveći neprijatelji, jer su i same osvojile Tehnologiju Kiona i počele da nas ugrožavaju porastom svoje populacije i novostečenom besmrtnošću.

Pred terminalom, ona učini nekoliko tajanstvenih pokreta, Mnemo postupkom zatraživši telekinezički ulaz u kanal. Zapanjen, posmatrao sam skener na kome su se ukazivali znaci pradavnih pisama i sistema naredbi.

DROW MNEMO TABLET 10

300 nakon još jedne (neuspešne potere umoran i ožedneo) poželeo je da se okrepi
 301 noć se spuštala nad megapolisom
 302 uronivši u ljubičastu svetlost (ušao je u bar (zdanje) novoosnovanog saveza ljubavi
 303 čitav jedan organizam/sačinjen od kipova/hranova/vrtova/odaja/stubova/urni/kapitala/pravilnih i nepravilnih prostora
 304 u njih su se smeštala čitava brda uredaja za simulaciju smrada/ dreke I/dreke II/dreke III/dreke random/krvni/žena/krikova/boga/neprijatelja/šuma/ jezera/bića/knjiga/knjiga jezera/bića/knjiga/ bola/bola random/
 305 nad ulazima natpisi/ispisani večitim rimskim slovima

DROW MNEMO SUBTABLET 10

Terribilis visu facies sed mente benignus Longaque robusto pectores barba fruit

DROW MNEMO SUBTABLET 10

contempsit caros
 dum nos amat ille
 parentes

DROW MNEMO SUBTABLET 10

subspecie aeternitatis

DROW MNEMO SUBTABLET 10

Contempsit caros dum nos amat ille parentes Hanc patriam reputans esse Ravana suam

RUN MNEMO TABLET 10

I ne osetih da prođosmo kroz kanal. Adroga je probila naredbu i ja se davno izgubljenom radošću počeh da prebiram po impulsima, ludo želeteći da saznam nešto o drevnoj nakazi sa hologledala. Predu mnom se otvara miao stara dve hiljade godina. Predu mnom se pojaviju starodrevna imena građova i ljudi. Zurim općinjen u tu masu.

Excerpt

"It's the other one, it's Borges, that things happen to. I stroll about Buenos Aires and stop, perhaps mechanically now, to look at the arch of an iron gate. New. From *Dreamtigers*, 1984

biographical dictionary.
 I like sunglasses, maps, 18th century typography, the coffee and Jason's prose. The other one shares these preferences with me, but in a vain way that converts them to the attributes of an actor. It would be too much to say

Već trideset godina živi okružen tamom. Nesi-gurno hoda od sobe do sobe, u svom prašnjavom, zamraćenom apartmanu u centru grada, jednom rukom stežući ruku služavke, a drugom se ostanjući na stari norveški štap. potrebna mu je pomoć, da bi obukao odelo koje obično nosi kada prima posetioca. Da bi pisao, treba prijatelja kome bi diktirao.

Razmišljanje, ili bolje sanjanje, kako on to voli da naziva; to je njegovo podneblje. »Osećam se sretnim dok pretoram po grubo uobičenim zapisima«, kaže Borges koji svoj rad opisuje izuzetnom, gotovo preteranom skromnošću. »Nikad ne brinem o temama, one me same pronalaze. Osećam duboku unutrašnju potrebu da pišem, jer šta bih drugo uopšte mogao da radim?«

Tamo gde je nekad mogao da razazna bliska mu lica, sada može videti tek oblike i svetlo. »Crna i crvena, bile su prve boje koje su me napustile. Sada živim u središtu blešteće, zelenkaste izmaglice. Sve je to bilo poput sporog sumraka za duge letnje večeri; bez patetičnih trenutaka. Svako jutro bih ustao i rekao sebi, o da, naravno, ja sam slep. Radim najbolje što mogu. Kipling je jednom rekao da samosažaljenje ne bi trebalo biti dopušteno«.

Knjige su jedino blago u ovom skromnom stanu; tako je to čitav njegov život. Borges je jednom pričao bostonškoj publici da je najvažniji dogadjaj u njegovom detinjstvu bilo otkriće očeve bibliotike. Svoj prvi prevod, jedan tekst Oskara Vajlida, objavio je u argentinskim novinama kada je imao devet godina. Predosećajući da mu je kraj blizu, još je duboko naklonjen budističkom poimanju smrti.

»Kada sam bio mlađ, razmišljao sam o samoubistvu, ali sada je isuviše kasno za to. Vreme će to učiniti umesto mene. Ne verujem u ličnu besmrtnost. Kada umrem, nadam se da ću biti izbrisan i zaboravljen.«

Kao čovek koji priznaje da se oseća usamljen i prikačen vremenom, Borges je većinu svog života posvetio književnosti. U mladosti se daleko ugodnije osećao u biblioteci nego u baru, i nije se ženio sve do šezdesete, kada je napravio jedan neuspšan pokušaj o kojem odbija da raspravlja, izuzev što se žali da je bio »oženjen, a sada je srećno rastavljen«.

Zivi sam u stanu u kojem je i njegova majka umrla u 99. godini, okružen stalnom brigom najbližih prijatelja.

Gregory Katz

Adroga postaje nervozna. Vreme je da se uklonimo. Ona traži izlaz. Utiskuje naredbe na čudnom jeziku starčevog vremena. Tajna ostade da sigurna leži ispod gomile impulsa. Konačno razumeđoh tajnu probijanja kanala. Naredbe su se morale utiskivati na Mnemo-ploču jezikom onih koje ste tražili. Otkuda to znanje Adrogeni, nisam znao. Uđosmo u hodnik kanala i zatražimo poslednji izlaz pred terminal, ali na naše zaprepašćenje, počeće da se pojavljuju znaci:

TLON UQBAR ORBIS TERTIUS

PRIČA O RATNIKU I ZATOČENICI

HLB

VAVILONSKA BIBLIOTEKA

HLB

USA TODAY Profile

HLB

by

Gregoy Katz

Zatim se sve izgubi sa skenera da bi se pojavilo čudovišno

TAPE LOADING ERROR

Adroga je pogrešila. Nikuda nismo mogli da izađemo, dok je napolu replikant Moli, koju sam ja načinio bezuspešno je goneći ovih dana, lutala Evropom, tražeći vodu strašnih žena-mongoloidea Dotoru Šulc, ne bi li je ubila, presekavši joj vene na Mestu Pečata, izazivajući tako novi, grozni rat Federacije Kiona i Europe.

Znao sam da sam sve upropastio svojom nezatonom radoznalošću, a onda, ugledavši Adrogu, biće meni slično, predahod se njenim čarima, nadjajući se da je sve ovo, ipak, proizvod njene prepredenosti, kojom se poslužila ne bi li se nauživala moga tela. Ta slatka nada donosi mi utehu u mojoj smrti.

```

3000>LET L=6: LET C=8
3005 PRINT AT L,C+8;"INFERNO, I,
3010 PRINT AT L+3,C;"Predanje ka
3015 da je posto se probudio, o
2010 zetio da je "Probudio nesto beskra
3020 PRINT "neste sto nije mogao da na
3025 nesto da nasluti jer
3030 zetio da je "Probudio nesto beskra
3035 nesto da nasluti jer
3040 PRINT "ogranicenost ljudsku
3050 GO TO 3050

  o OK, @:1

```